

DE RAADSHEER

20ste jaargang, nr. 2/3, september 1998

" JIJ OOK ALTIJD MET JE ZONDAGSWANDELINGEN!
VOLGENDE WEEK GA JE MAAR ALLEEN. "

DE RAADSHEER

September 1998, jaargang 20, nummer 2/3
Oplage: 375 exemplaren. Redactieadres: Fagelstraat 16

REDACTIE RAADSHEER

- Rita DeCoursey
Fagelstraat 39, tel. 515 58 86
- Gijsbert van Es
Fagelstraat 38, tel. 517 29 30
- Emily Groenewegen-Gülcher
Rijnsburgerweg 151, tel. 517 47 05
- Maarten Mentzel
Johan de Wittstraat 38, tel. 517 25 70
- Johanniek van der Molen
Fagelstraat 16, tel. 515 71 35
- Janny van Nieuwkoop
Van Oldenbarneveltstraat 28, tel. 517 21 76

Aan deze aflevering van De Raadsheer werkten verder mee: C.J. Francken, Minke Holleman, Maarten Hijzelendoorn, Ad Littel, Jac Peeters, Rob Poelmann, Els Roelofs, Yvonne Slijkhuis, Ans van den Toorn, Karen Verbeek en Colin Vrieze.

Eerstvolgende aflevering: December 1998.
Kopij graag vóór 1 december 1998 inleveren
bij de leden van de redactie, liefst op diskette.

De Raadsheer is een uitgave van de Vereniging Raadsheerenbuurt te Leiden. Het blad verschijnt tenminste vier maal per jaar. De redactie is voor haar beleid achteraf verantwoording schuldig aan het bestuur van de Vereniging. Gesigneerde artikelen komen voor verantwoording van de auteur. Ingezonden stukken kunnen worden ingekort.

BESTUUR VER. RAADSHERENBUURT

- Rob van Berge Henegouwen
Johan de Wittstraat 45, tel. 517 47 13
- Niels Blokker
Van Oldenbarneveltstraat 27, tel. 515 42 47
- Rianne Boonstra
Fagelstraat 16, tel. 515 71 35
- Arjan Hogewoning
Johan de Wittstraat 28, tel. 519 02 50
- Mirjam Jochemsen
Fagelstraat 51, tel. 515 25 92
- Jos Kok (penningmeester)
Van Oldenbarneveltstr. 34, tel. 515 33 01
- Peter Pot (voorzitter)
Johan de Wittstraat 17, tel. 515 43 71
- Karen Verbeek (secretaris)
Van Oldenbarneveltstraat 46, tel. 515 50 95

CONTACTPERSONEN IN DE BUURT

Gevonden Voorwerpen:

Rita DeCoursey (zie redactie)

Contacten met OPA:

Jos Kok (zie bestuur)

Theater-werkgroep:

Tom van Leeuwen

Johan de Wittstraat 34, tel. 515 59 97

Ouderenhulp:

Rob Grootenhuis

Fagelstraat 14, tel 515 47 69

Diefstal/inbraak:

Rob Grootenhuis

Fagelstraat 14, tel 515 47 69

Vereniging Vrienden van de Leidse Hout:

Rob Mante

Johan de Wittstraat 3,, tel. 515 47 70

Buurtarchivaris:

Rob Mante (zie direct hierboven)

Meldingen verhuizingen, geboortes e.d.:

Karen Verbeek (zie bestuur)

IN DEZE RAADSHEER

Nieuws van het bestuur, pagina 2
Buurtverenigingen, pagina 2
Koninginnedag in beeld, pagina 3
Raadsherenloop 1998, pagina 4
Kindertheater "Dierenrijk", pagina 6
Leeskring in oprichting, pagina 7
In, om en boven Leiden, pagina 7
Uitslag verkiezingen 6 mei, pagina 8
Schakel de zon in: doe mee met Solaris, pagina 9
Marten Toonder en de Raadsherenbuurt, pagina 10
De biebbus in de buurt, pagina 12

THEMA: WANDELEN EN FIETSEN, pagina 13 - 23

Loop niet op ieder pad! pagina 13
Wandelen in de buurt, pagina 14
Van huis uit, pagina 17
Van Roodeschool naar Maastricht, pagina 18
Fietsen naar Zuid-Spanje, pagina 19
Jeugdtrauma? pagina 22
Strandzesdaagse en elfstedentocht, pagina 23
Buurtberichten, pagina 24
Prikbord, pagina 25
Thema volgende raadsheer, pagina 25

Beste buurtgenoten

Later dan voorzien ligt hier de wandelen fiets- Raadsheer. Fietsen naar zuid-Spanje, 'wandelen' op het wad. Herinneringen aan verse of lang vervlogen activiteiten, vaak met een heroïsch tintje. Twee aspecten komen in de verhalen naar voren: genieten van een mooie omgeving en spanning. De mooie omgeving kan dicht bij huis zijn: er is méér dan alleen de Leidse Hout. En de spanning heeft te maken met ontberingen en de drang tot overleven. Misschien zag vroeger, vóóordat we onze georganiseerde samenleving kenden, het leven er elke dag zo uit. Is dat wat we zoeken als we op vakantie gaan?

Maar we beginnen weer met nieuws: nieuws van het bestuur, o.a. over bomen, OPA en Nieuweroord. En wist U dat de RaadsWijzer inmiddels verschenen is? Verder hebben we impressies van de activiteiten op Koninginnedag, het kindertheater op de grote speelweide, de raadsherenloop. Ook 'In, om en boven Leiden', de vaste rubriek van Maarten Mentzel, ontbreekt niet. En lees over de ontstaansgeschiedenis van Tom Poes en wat onze buurt daar mee te maken heeft. We wensen U weer veel leesplezier!

De redactie

NIEUWS VAN HET BESTUUR

Karen Verbeek

Van Oldenbarneveltstraat 46

- Op de hoek van de Johan de Wittstraat/Hogerbeetsstraat zijn wegens iepenziekte enkele bomen gekapt. De gemeente heeft laten weten dat het vanwege de leidingen en ondergrondse bedradingen onmogelijk is gebleken op dezelfde plaats bomen her te planten. In plaats daarvan zijn de betreffende nieuwe bomen nu geplant in de groenstrook aan de Slingelandtlaan.

- De OPA (oud papier actie) is gestopt! Voor het bedrijf wat maandelijks de container neerzette op het Rozenpleintje wogen de kosten niet meer op tegen de baten. De subsidie is namelijk 3 cent per kilo en de gemiddelde opbrengst per keer was 1000 kg, dus f 30.-
Het bestuur zal bekijken of een ander bedrijf de OPA over wil nemen.

- Nieuweroord, de 'zusterflat' aan de Rijsburgerweg is gekocht door de gemeente. Verdere plannen zijn nog niet duidelijk. Er wordt onder andere gekeken naar de mogelijkheid om er een opvangcentrum voor asielzoekers te vestigen. Aan de gemeente is gevraagd het bestuur op de hoogte te houden van de plannen.

- Onlangs ontvingen alle huisadressen in de buurt de RaadsWijzer. Het is de bedoeling dat dit boekje, met veel informatie voor en over de buurt, geregeld wordt bijgehouden en geactualiseerd. Wie commentaar heeft of suggesties voor aanvullingen en verbeteringen wordt van harte uitgenodigd die aan de secretaris van het bestuur kenbaar te maken.

BUURTVERENIGINGEN

In het Leids Nieuwsblad van enkele maanden geleden stond onder de kop "Wijkvereniging gebaat bij veel problemen in de buurt" een artikel over hoe de Leidse buurtverenigingen het doen. Conclusie: ze doen het beter als er onder de bewoners onvrede bestaat met voor de buurt belangrijke aspecten van gemeentelijk beleid. "Het ledental stijgt als de onvrede groeit" was één van de zinsneden in het artikel, waarin ook Peter Pot, voorzitter van onze buurtvereniging, aan het woord komt:

"Het is onze doelstelling de leefbaarheid van de buurt te bevorderen in de breedste zin van het woord. Dat doen we door voor onze leden activiteiten te organise-

ren als een Koninginnedagborrel, een buurtbarbecue en, in navolging van de singelloop, de Raadsherenloop. Op 3 oktober eten we met zo'n 200 buurtbewoners op straat hutspot. Verder behartigen we de belangen, ook die van niet-leden, bij de gemeente. Zo wilde de gemeente onlangs de oude lantarenpalen in de wijk weghalen, omdat die waren verroest. In plaats daarvan hadden ze snelweglantarens in gedachten. Door onze bemoeienis is een deel van de oude lantarens blijven staan. Ik moet zeggen dat de reacties van de gemeente in het algemeen goed zijn. De ambtenaren zijn erg coöperatief. Alhoewel we dus ook voor niet-leden opkomen, is dat voor bewoners geen

reden om niet lid te worden. Dat komt omdat de solidariteit in onze buurt groot is. Het verloop in de wijk is klein. Daardoor ontstaat er een band tussen de bewoners."

Van de huishoudens in onze (kleine) buurt is meer dan de helft lid van de

buurtvereniging. Andere buurt/wijkverenigingen blijven steken op lagere percentages. Het Leids Nieuwsblad moet iets over het hoofd hebben gezien. Zo groot is de onvrede in onze buurt toch ook weer niet ...

KONINGINNEDAG IN BEELD

RAADSHERENLOOP 1998

Op 16 augustus vond weer de traditionele Raadsherenloop plaats. De Raadshe-
ren, -vrouwen en -kinderen liepen in prachtig weer heel hard, net als voor-
gaande jaren. Gedoodverfde winnaars, die van vorige jaren, ontbraken dit
keer. Nu leek het net alsof het echt alleen maar om het meedoen ging. Heel
goed dus. **De uitslagen:**

jongens 2,5 km

1. Lukas vd Wetering	10.31
2. Arjan v Tilborg	11.24
3. Lex v Berge Henegouwen	11.30
4. Daniel Blokker	12.04
5. Thomas Weermeyer	12.17
6. Joost Vos	13.30
7. Niels Mentzel	16.09
8. Bart Vader	16.10
9. Niels Oudshoorn	16.10
10. Hein Onderwater	16.48
11. Pieter Hoogewoning	17.06

meisjes 2,5 km

1. Julie vd Broek	14.34
2. Josephine Roovers	15.14
3. Judith vd Wetering	19.00
4. Lisa Tjon Sie Fat	20.08
5. Anne vd Broek	20.09
6. Eva Hoekman	20.13
7. Alissa Blokker	20.30

8. Renske Vos	21.22
9. Emma vd Wetering	22.13

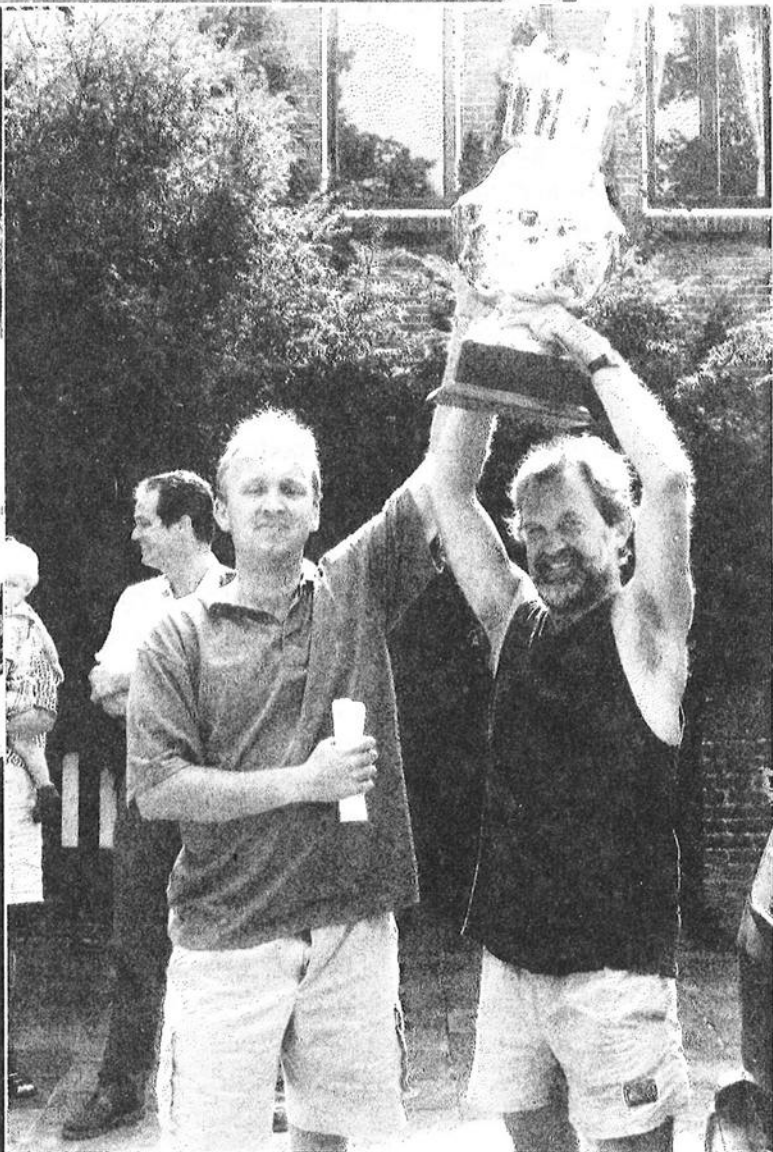
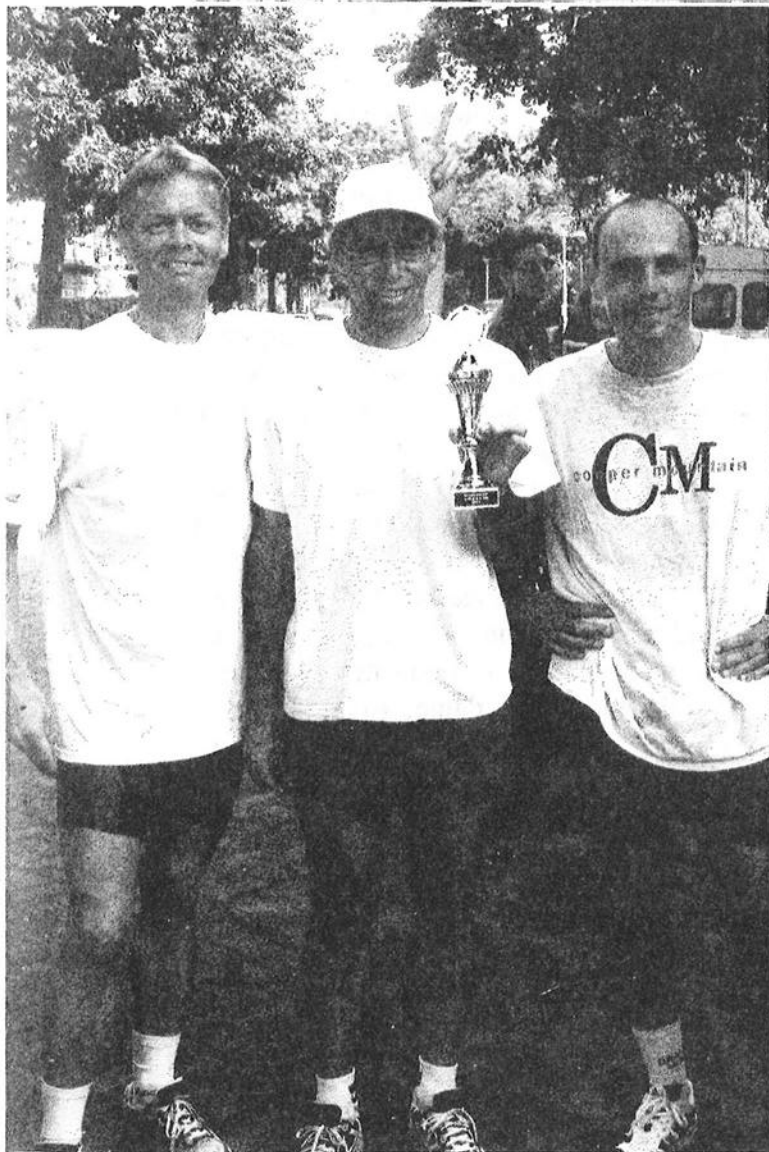
mannen 5 km

1. Frans vd Broek	21.49
2. Hans Pruyt	22.31
3. Hans Rohlof	23.08
4. Maarten vd Plas	23.15
5. Joep vd Broek	24.32
6. Erwin v Bergen	24.38
7. Johanniek vd Molen	24.51
8. Frans Vernooi	26.06
9. Marcel v Tilborg	26.37
10. Arie vd Wetering	29.04

vrouwen 5 km

1. Fransje Hardeman	26.37
2. Ina Harinck	28.18
3. Matthia Tacken	29.01
4. Titia Bouma	32.29
5. Annette Maassen	32.29

KINDERTHEATER "DIERENRIJK"

Maarten Hijzelendoorn en Els Roelofs
Fagelstraat 28

Op de laatste dag van de vakantie was er weer een kindertheatervoorstelling, georganiseerd door de Theaterwerkgroep van de buurtvereniging. Ditmaal was het circustheater Paulo en Mayka te gast met hun voorstelling "DierEnRijk". Vanwege hun dieren en wagens werd de voorstelling niet in het traditionele openluchttheater gehouden, maar op de grote speelweide in de Leidse Hout. Een heuse tribune was opgebouwd om het publiek volop te laten genieten. Er was echter meer publiek dan tribune, zodat de opstalmeester besloot tot een list. De tribune zou gloednieuw zijn en moest nog worden getest. Als iedereen op de tribune eens ging staan, de mensen ter linkerzijde een stap naar links deden en zij aan de rechterkant eentje naar rechts, dan.. zou blijken dat er nog plek genoeg was! De truc werkte (en de tribune bleef heel). De rest van de aanwezigen zocht met hun kroost een plekje in het gras, zodat er een gezellige drom mensen in spanning afwachtte. Het weer maakte alles alleen maar mooier.

In het eerste deel van de voorstelling maken we kennis met een boer en zijn vrouw. Ze hebben het niet breed, dat is wel duidelijk. Ze dragen dag en nacht dezelfde kleren, die bij het opstaan ook gelijk een wasbeurtje krijgen. Ze gebruiken ieder een helft van dezelfde handdoek, doen van alles samen en zijn gewoon gelukkig. Opgewekt wordt de tafel gedekt. De honden, de eend en het konijn krijgen gezellig een plekje op de tafel met bordje en bestek; de ram mag er onder zitten. Maar dan blijkt het eten op te zijn. De boer besluit een van de honden op te offeren en heft de bijl. De

boerin, die nog net iets meer van de dieren houdt, weet het vonnis te voorkomen en geeft de boer er ongenadig van langs. Dan besluit de boer de dieren te verkopen. Ook dat vindt de boerin niet goed, maar er is al een gladjanus die meteen goed met een van de paarden kan optrekken. Op zijn commando toont het beest zijn gebit en steigert op zijn achterbenen. Maar als de man het zadel op het paard wil leggen, gooit het paard dat er telkens af en duwt de man voor zich uit. Weg jij! Ik laat me niet verkopen! Ook de hermelijn en de ram denken er zo over. Op de vlucht voor de ram raakt de gladjanus verstrikt in een in-de-wegstaande ladder, waarmee hij in een meesterlijk gevecht gewikkeld raakt. Een keurige dame in bontjas is verrukt over het snoezige schoothondje, maar de boer wil die niet verkopen. Hij probeert haar te interesseren voor de hermelijn, maar deze springt haar naar de keel; de boer schiet te hulp en slaat hem dood. Diverse kinderharten worden diep getroffen door zoveel dierenleed. De boer brengt de flauwgevallen dame naar een put om haar wat water te geven, maar in zijn onhandigheid laat hij haar over het randje de put in vallen. Met een hefboom weet hij haar er ondersteboven weer uit te krijgen. "Ik zie d'r onderbroek!" joelen de kinderen. De dame zelf is er niet gelukkig mee. Het wordt nooit meer wat tussen de boer en de dame, zodat de transactie niet doorgaat. De hond komt terug, maar de boer houdt het geld. Ondertussen is de boerin van de boer weggelopen vanwege zijn dieronvriendelijk gedrag. Hij is vreselijk verdrietig. Gelukkig komt ze tenslotte toch weer bij hem terug. Het voedselprobleem is niet opgelost, maar ze zullen vast nog lang en gelukkig leven.

In het tweede deel zijn er twee circus-gasten, hij: onhandig, zij: aandacht-trekster, die elkaar proberen af te troeven met dressuuroefeningen van een hondje en een paard. De graszitters konden de verrichtingen van het hondje niet zo goed zien. Jammer was, dat het paard in de pauze geen nieuwe kunsten had geleerd.

Beide voorstellingen, waarin amper een woord werd gesproken, werden afgesloten door een mini-optreden van dochter Jans. Zij liet zich zonder vrees op een been door haar vaders hand optillen. Kortom, het kinderpúblik heeft zich weer kunnen vermaken.

LEESKRING IN OPRICHTING

Jac Peeters

Johan de Wittstraat 20

In De Raadsheer van april jl. werd een initiatief aangekondigd tot het oprichten van een leesclub en werden belangstellenden opgeroepen zich bij mij aan te melden.

Tot nu toe heeft een zevental personen belangstelling getoond. Dat is in elk geval een hoopgevend aantal. Maar, nu het gezelschap binnen afzienbare tijd voor het eerst bijeen zal gaan komen, zijn er misschien nog meer gegadigden.

Het is mijn bedoeling om in het najaar de potentiële deelnemers bij elkaar te roepen om te bezien of er in onze buurt een heuse leeskring van start kan gaan. Wie weet worden het er zelfs wel twee! Veel zal afhangen van het aantal werkelijke deelnemers en van de wensen voor wat betreft genre, stijl en tijdvak. We zullen zien.

In elk geval krijgt iedereen die zich tot nu toe heeft aangemeld of binnenkort nog zal aanmelden een uitnodiging voor een "oprichtingsvergadering".

Meer informatie: Jac Peeters, tel. 5175898.

IN, OM EN BOVEN LEIDEN

Maarten Mentzel

De burgemeester

Van Cees Goedkoop, de huidige burgemeester van Leiden, herinner ik me dat hij belangrijk functionaris bij Schiphol was, dat hij gezeten op een schimmel als Sinterklaas in Amsterdam arriveerde en dat hij de hoofdstad als wethouder diende. Vervolgens werd hij burgemeester van Leiden. Op 12 mei j.l. stelde de gemeenteraad een profiel voor de opvolger van Goedkoop vast. En reeds op 30 mei stond er een advertentietje in de landelijke dagbladen. In de berichtgeving

er omheen heet het dat deze man/vrouw die op 1 januari 1999 aan de slag zal gaan allereerst een sociaal bewogen iemand dient te zijn.

Schiphol

De Commissie Geluidhinder Schiphol heeft het eerste kwartaal van dit jaar een daling van het aantal klachten vastgesteld in vergelijking met dezelfde periode in 1997. Toen was er overigens een record aantal klachten. De commissie schrijft de daling van het aantal klachten toe aan de gewinning van mensen die onder de

nieuwe aanvliegroutes wonen (NRC Handelsblad 30 mei).

Over de uitbreiding van Schiphol en over de vestigingsplaats voor een nieuwe Nationale Luchthaven blijven uiterst tegenstrijdige rapporten verschijnen. Rijkswaterstaat meent dat Flevoland en de Maasvlakte ongeschikt zijn als vestigingsplaats. Volgens Rijkswaterstaat dient de keus op een vergroot Schiphol te vallen, terwijl een eiland in de Noordzee nabij Katwijk verdere groei zal opvangen (Volkskrant 2 mei). Begin juni lees ik echter berichten dat alleen Flevoland als optie voor een nieuwe nationale luchthaven overblijft. Hoe het nieuwe kabinet deze knoop zal doorhakken blijft onduidelijk.

Vliegbasis Valkenburg bouwlocatie?

Begin april nam het vorige kabinet-Kok het besluit om de vliegbasis Valkenburg te laten bebouwen. De gemeente Valkenburg (Z-H) springt onmiddellijk in de publiciteit. Samen met Katwijk wil het voor deze groene open ruimte de bouwplannen ontwikkelen. 'De gemeente

Leiden hebben we helemaal niet nodig' (Leids Nieuwsblad, 21 april). De tegengelingen van de Stichting Duinbehoud zoals 'Bouw van grote woonwijk is funest voor het duingebied' vallen nauwelijks op. Deze stichting, zo'n 20 jaar geleden opgericht door enkele milieubiologen van de Leidse universiteit, bepleit de ontwikkeling van natuurgebied als compensatie. Verder meent de stichting dat er hooguit 5000 woningen zouden kunnen komen.

Kinderstraatspeeldag

Woensdag 10 juni was het in heel Nederland Kinderstraatspeeldag. Het Jeugdjournaal liet daarover 's avonds enkele kinderen aan het woord. Ik beluisterde: er is te weinig speelruimte op straat, er ontbreken dikwijls verkeersdrempels en auto's jakkeren over verkeersdrempels heen. De Warmonderweg is dit voorjaar grondig onder handen genomen. Tussen de Van Slingelandtlaan en de Rijsburgerweg zijn rode fietspadmarkeringen aangebracht. Een andere grote verbetering is het trottoir dat langs de Leidse Hout is aangelegd.

UITSLAG VERKIEZINGEN 6 MEI

Maarten Mentzel

Hoe stemde onze buurt? Stemdistrict 19 Raadsheren-/Vogelbuurt omvat 27 straten. De Rijsburgerweg telt ruwweg voor de helft mee, van 95-eind en 124-eind. De Raadsherenbuurt is derhalve niet afzonderlijk te bezien. Het district telde voor de Tweede Kamerverkiezingen 1216 kiesgerechtigden. Voor de plaatselijke verkiezingen enkele weken daarvoor stonden nog 1345 kiesgerechtigden geregistreerd, dus 129 mannen/vrouwen méér. [Dat heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat buitenlanders tegenwoordig bij gemeenteraadsverkiezingen stem-

recht hebben en er veel buitenlandse studerende in Nieuweroord wonen] Van de 1216 mannen en vrouwen hebben er 1077 hun stem uitgebracht. Was de bliksemsnelle stemmachine - voor het eerst in gebruik - er de oorzaak van dat er 0 (nul) ongeldige stemmen werden geteld? Bij elke elektronische betaling krijg je een schriftelijk bewijs. Maar als je eenmaal op de elektronische stemknop hebt gedrukt, is je stem opgeslokt. Er valt niet meer te controleren op wie je een fractie van een seconde eerder tipte of toetste.

Was dit de reden dat ik me deze keer niet echt op mijn gemak voelde in christelijke basisschool 'De Leidse Houtschool'? In plaats van één van de drie stemhokjes te kiezen, stond ik tegenover een groot, glanzend apparaat. Een rij wachtenden achter me ontnam me de moed de stemmachine goed te bekijken.

De cijfers van de Tweede Kamerverkiezingen:

Lijst	1998	1994
PvdA	24,05	26,94
CDA	7,06	11,00
VVD	23,03	22,10
D66	23,49	24,82
Groen Links	16,62	9,02
SP	1,49	0,79
RPF/SGP/GPV	2,97	(niet meer te achterhalen)

Vergeleken met de Raadsverkiezingen in maart 1998 hebben D66 en (in mindere mate) het CDA zich hersteld: D66 was 14,64 procent, CDA was 5,98 procent. (Zie De Raadsheer 1998 nr 1 voor de uitslag van district 19 bij de gemeenteraadsverkiezingen op 4 maart.) Groen Links zakte van 22,37 naar 16,62 procent. Niettemin is dit belangrijk meer dan de 9,02 procent in 1994.

SCHAKEL DE ZON IN: DOE MEE MET SOLARIS

Jac Peeters en Yvonne Slijkhuis
Johan de Wittstraat 20

Tot nu toe waren zonnestroompanelen in Nederland maar moeilijk verkrijgbaar en bovendien erg duur.

Greenpeace wil er met haar project Solaris voor zorgen dat zonne-energie in Nederland echt doorbreekt en betaalbaar wordt voor iedereen.

Via Solaris kun je nu een eenvoudig en compleet zonne-energiesysteem bestellen, dat bestaat uit één of meer zonnestroompanelen of -modulen, waarmee je zelf schone elektriciteit kunt opwekken, terwijl je blijft aangesloten op het elektriciteitsnet. Dat levert winst op voor het milieu en voor je portemonnee.

De modulen passen uitstekend op de daken in de Raadsherenbuurt, zijn goed zelf te installeren, maar kunnen ook voor

ca. f 200,- door een installateur worden geplaatst.

Het voordeel van dit modulaire systeem is dat je zelf kunt bepalen hoeveel PV-modulen je op je dak wilt: één, of 24. De PV-module met inverter en toebehoren zal f 1.000,- per stuk gaan kosten, incl. BTW. Greenpeace moet aan het eind van dit jaar minimaal 20.000 modulen bestellen om ze voor deze prijs bij de leverancier te kunnen krijgen. Op dit moment zijn er al meer dan 10.000 aanmeldingen door Greenpeace ontvangen. Ook wij hebben besloten ons bij Solaris aan te sluiten en hebben ons aangemeld voor de aanschaf van 4 modulen. Met dit bericht willen wij buurtgenoten enthousiasmeren om ook de zon in te schakelen en deel te nemen aan Solaris.

Verdere informatie en een aanmeldingsformulier kun je opvragen bij: Greenpeace Nederland, Keizersgracht 174, 1016 DW Amsterdam; tel. 020-4223344.

MARTEN TOONDER EN DE RAADSHERENBUURT

Ad Littel

Van Oldenbarneveltstraat 35

In het vorige nummer van De Raadsheer vroeg Rob Mante wie meer weet over de relatie tussen onze buurt en de bekende schrijver Marten Toonder. Ik licht graag wat toe, hoewel ik geen Bommel-expert ben. Men hoeft namelijk geen expert te zijn om de door Rob Mante veronderstelde feiten te kunnen natrekken. Het lezen van het eerste twee delen van Toonders autobiografie, "Vroeger was de aarde plat" en "Het geluid van bloemen", volstaat. Ik heb het echter als leuk ervaren om ook enkele andere bronnen na te trekken. Er is nu eenmaal veel over Toonder en zijn werk gepubliceerd.

Ik moet Rob Mante's veronderstellingen corrigeren, maar dat reken ik hem niet zwaar aan, want zelfs De Bezige Bij is herhaaldelijk slordig in biografietjes in bundels van Toonder. Marten Toonder heeft korter dan Rob dacht in onze buurt gewoond. Terwijl hij daar woonde heeft hij nog niet de echte Tom-Poes-strip bedacht, doch het proto-type ervan. En ook heeft hij zich niet door de Leidse Hout laten inspireren tot het "Donkere Bomenbos".

Toch is Toonders verblijf in onze buurt niet geheel zonder gevolg geweest. Enige collectieve trots is daarom wel op zijn plaats. Graag zet ik hier enkele feiten en eigen veronderstellingen op een rij.

Marten Toonder en zijn vrouw Phiny Dick woonden van 1935 tot 1939 op Warmonderweg 19. Zij huurden dit huis vanaf hun trouwdag, en hadden niet het geld om het leuk te meubileren. Mede daardoor was Toonder er bepaald niet tevreden over. In zijn autobiografie spreekt hij over "dat koude, veel te grote huis". Dagelijks liep Toonder naar de Rotogravure op het Galgewater; het geld van de tram kon hij beter gebruiken. In 1939 verhuisden ze naar een goedkopere woning: Witte Rozenstraat 27, en in 1940 naar Amsterdam (Frederiksplein 30). Uit Toonders autobiografie en de diverse interviews kan niet worden opgemaakt dat de Raadsherenbuurt of de Leidse Hout hem hebben beïnvloed. Wel heeft hij in deze periode enkele personen leren kennen die hij, althans volgens mijn analyse, later heeft gebruikt voor bepaalde personages in de Tom-Poes/Bommelstrips. Zo herleid ik de schilder Terpen Tijn op de schilder Eterman die Toonder en zijn vrouw op de Warmonderweg regelmatig bezocht en daarbij 'werkjes' te koop aanbood. Eterman was vooral welkom vanwege zijn beschouwelijke gesprekken, waarin woorden als trillingen en grofstoffelijk veelvuldig voorkwamen. De spraak van de bekende geleerde prof. Prlwytzkofsky is mijns inziens afgeleid van de chef fotografie bij Rotogravure, meneer Kerbe, van Duitse afkomst, waarvan Toonder volgens zijn autobiografie veel citaten heeft genoteerd in zijn 'kleine opschrijfboekje'. Hij vermeldt echter dit verband met Prlwytzkofsky zelf niet.

Wat het Donkere Bomenbos betreft, ik zou dit willen herleiden op het Baarnse Bos, waar Phiny Dick en haar ouders begin jaren dertig vlakbij hebben gewoond en waar Phiny en Marten zich graag afzonderden en dan o.a. fantaseerden over dwergen en geesten (autobiografie, deel1). Phiny situeert ook regelmatig haar figuur Miezeltentje in dat bos. Wat de Leidse Hout betreft, wijs ik er op dat die in 1939 pas 10 jaar oud was en de aanblik had van een pril park, zeker niet van een bos, laat staan van een woud.

De stripfiguur Tom Poes was nog niet werkelijk geboren. Wel is de basis ervoor gelegd in de periode van de Raadsherenbuurt. Dick en Toonder gebruikten graag poezen en beren voor hun kinderverhalen. Dit paste in de tijdgeest: Bruintje Beer, Panda. Dick begon op de Warmonderweg aan het kinderboek Miezeltentje, een vrouwelijke poes. Toonder besteedde het merendeel van zijn tijd aan het illustreren van verhalen en enkele strips in de weekbladen van Rotogravure (o.a. Uk en Puk, Bram Ibrahim, Thijs IJs). Dat deed hij niet met hartstocht. In zijn vrije tijd zocht hij naar andere, meer eigen stripfiguren. Hij had er in 1938 een portefeuille vol van: diverse honden, katten, beren en olifanten. Eén ervan was "de kat" een beeldverhaal zonder tekst (zg. 'gag-strip') die hij pas in juni 1939 wist te slijten aan de in Amsterdam woonachtige Oostenrijker Gottesmann, die het bedrijfje Diana Edition voerde. Gottesmann kocht "de Kat" en "Don Sombbrero" van Toonder en verkocht de kat in Argentinië en Tsjechoslowakije, waar uitgeverijen er teksten bij lieten schrijven. Daardoor bleef "de Kat" vooralsnog zonder naam.

Pas in 1941, toen Toonder in Amsterdam woonde, slaagde hij erin zijn "Kat" aan het dagblad "De Telegraaf" te verkopen, omdat die krant geen nieuwe aanvoer van Micky Mouse uit Amerika kreeg.

De 'kat' voor Tsjechoslowakije, 1939

Tom Poes woonde dicht bij een groot woud. Daar wandelde hij graag in, want je kunt van alles beleven in zoo'n bosch.

De eerste Tom Poes (16 maart 1941)

In deel 2 van zijn autobiografie vertelt Toonder duidelijk hoe hij eerst een verhaal tekende, en er dan met veel moeite samen met Phiny Dick een verhaal bij schreef, en tenslotte, wanneer het verhaal op punt van publikatie is, een naam koos voor "de Kat": Tom Poes. Het is de uitkomst van een advies van Gottesmann en een grap van Phiny over een gebakje

dat ze eet en dat naar een bekende Franse dwerg is vernoemd.

Strikt genomen is de naam Tom Poes dus pas op 16 maart 1941 ontstaan bij de eerste publikatie van de dagstrip in De Telegraaf. Het is een Tom Poes die nog een aanzienlijke groei zal doormaken. Eerst een kinderverhaal, waarin pas na jaren de vreemdeling Olivier B. Bommel

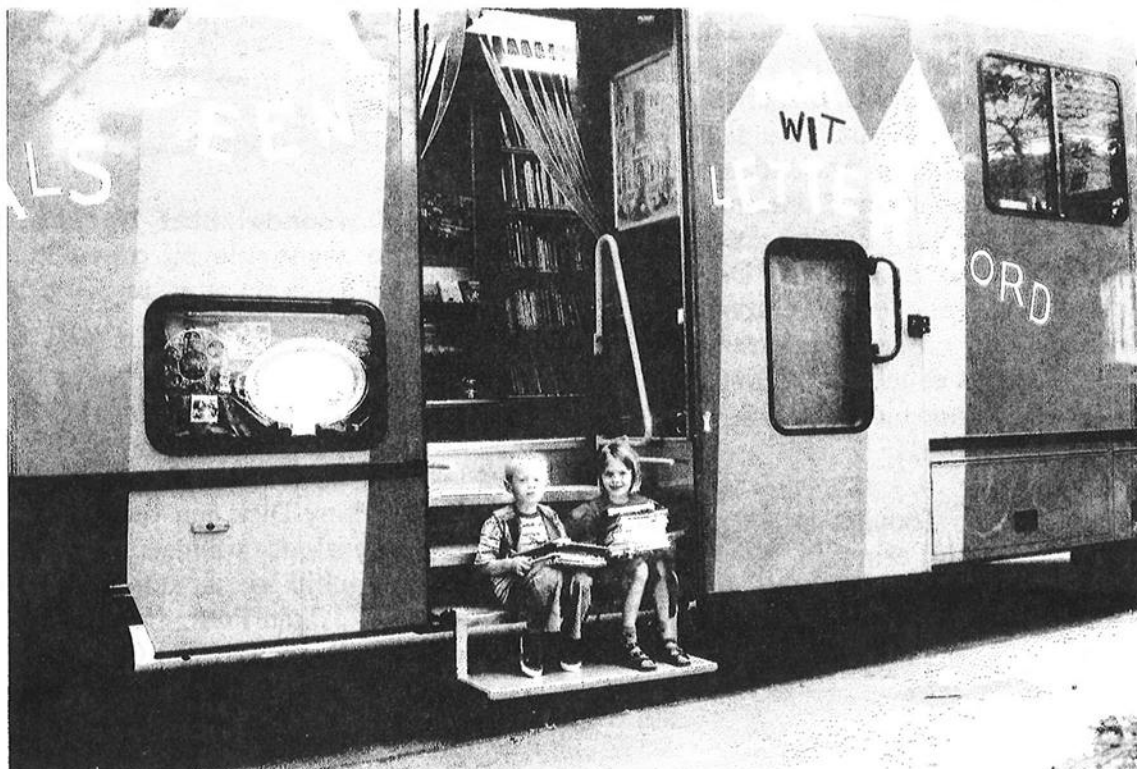
verschijnt. Pas vanaf de jaren vijftig is het een serie verhalen voor volwassenen over Bommel, waarbij Tom Poes een secondant is geworden. Over de karakterontwikkelingen van de figuren van Tom Poes en heer Bommel zijn allerlei boeken, artikelen en scripties verschenen, die geïnteresseerden ongetwijfeld zelf kunnen opsporen.

DE BIEBBUS IN DE BUURT

Minke Holleman
Fagelstraat 38

Boom roos vis, de Kameleon, Tommie en Lotje, Arendsoog, de Donald Duck, Alles over Piraten, het grote Dino-boek: je vindt ze in de biebbus in de Raadsheerenbuurt. Een aanrader voor kinderen van alle leeftijden en hun (voorlees)ouders. Elke week, op donderdag van 15.30 tot 17.00 uur, staat de vrolijk beschilderde biebbus geparkeerd op de Adriaan Pauwstraat, naast de Leidse Houtschool. In dit mobiele filiaal van de Leidse openbare bibliotheek kunnen kinderen

gratis lid worden en tien boeken of tijdschriften per week lenen. De keuze is groot, er zijn regelmatig leuke nieuwe boeken, de medewerkers zijn aardig en behulpzaam. Naast (voor)leesboeken zijn er ook veel informatieve boeken, over huisdieren, auto's, kastelen, landen: ideaal voor spreekbeurten. Maar ook boeken met tips voor verjaardagspartijtjes en cassettebandjes met liedjes of verhaaltjes. En voor vijf gulden kun je een week een videofilm (Zorro, Lang leve de Koningin, Gert en Samson..) huren. Een aanwinst voor alle kleine en grote boekliefhebbers in onze buurt: kom er eens kijken op donderdagmiddag!

Thema Wandelen en Fietsen

Een aantal medebuurtbewoners ging in op de vragen die de redactie in de vorige aflevering stelde over wandelen en fietsen.

Favoriete wandelroutes in de onmiddellijke omgeving worden beschreven.

De gevaren van het wad en de bijbehorende ontberingen zijn aan het papier toevertrouwd.

De ervaringen tijdens een fietstocht naar en vooral in het verre Spanje worden met de lezer gedeeld.

Een speurtocht naar het waarom van de tegenzin in wandelen komt tevoorschijn.

De redactie is weer blij met alle bijdragen. Dank daarvoor!

LOOP NIET OP IEDER PAD!

C.J. Francken

Van Oldenbarneveltstraat 25

Wandelen is de meest natuurlijke en plezierige manier van zich voort te bewegen. En de fiets is het meest efficiënte mechanisme om zich over korte afstanden te verplaatsen. Dor haar geografische ligging is de Raadsherenbuurt een buitengemeen uitgangspunt voor wandel- en fietstochtjes in de onmiddellijke omgeving. Om er slechts enkele te noemen: de Leidse Hout, waar de aanblik - mede door de activiteiten van de Vereniging van Vrienden - de laatste jaren aanmerkelijk verfraaid is, met de nieuwe muziek-tent en het gerenoveerde theehuis; de fraaie landgoederen Poelgeest en het Huys te Warmont; en niet te vergeten de kuststreek met de mogelijkheid om magnifieke strand- en duinwandelingen te maken. Zelfs een wandelingetje naar het station om een krantje te kopen kan een plezierig tussendoortje zijn. In één van

zijn verhalen noemt de auteur F.B. Hotz de Rijsburgerweg zelfs respectvol de "Weg" met een hoofdletter. Natuurlijk zijn er ook negatieve waardetoetsingen; zo noemde K.L. Poll eens de Rijsburgerweg een van de onaangenaamste straten van het land, maar als ik over de "Weg" fiets of wandel houd ik het toch meer op Hotz' positieve appreciatie. De bebouwing is zeer divers, niet het minst door de markante en gedetailleerde architectuur van H.J. Jesse, die zo'n sterk stempel op deze weg heeft gezet.

Mijn meest intense "wandel"-ervaring staat in schrille tegenstelling tot het hierboven geschetste bijna euforische beeld. Hoewel de historie waarvan ik de dupe ben geweest al meer dan 25 jaar achter de rug ligt, wil ik het relaas hiervan niet verdonkeremanen. Enkele van mijn medewerkers, waaronder mijn secretaresse, waren in de zomer van 1972

op het idee gekomen gezamenlijk deel te nemen aan een z.g. wadlooptocht, en zij trachtten ook mij tot deelname te bewegen. Uit hun optimistische en luchthartige voorspiegelingen kreeg ik de indruk dat het hier een fikse strandwandeling betrof, en omdat ik de dag vóór de tocht toch in Friesland moest zijn, stemde ik met deelneming in, niet beseffend welk een rampzalige expeditie mij boven het hoofd hing. Toch waren er voortekenen die tot voorzichtigheid maanden. Aan het ontbijt, en op weg naar Ameland, hoorde ik van de plaatselijke bevolking minder rooskleurige voorspellingen. Op Ameland moesten wij bij het begin van de tocht uren wachten op beter weer, dat niet kwam. Er was sprake van afgelasting, maar tenslotte gingen wij toch te water. Spoedig steeg de zee tot de knieën en het middel. Tot overmaat van ramp begon het te regenen en te stormen. Noch Ameland, noch de Friese kust waren te

zien. We moesten koersen op de kompassen van de professionele gidsen, die ons voortdurend aanmoedigden vol te houden. "Het is wat uit de hand gelopen", meldden zij met stoïcijnse kalmte. Door het hoge water moesten wij een omweg over de mosselbanken maken. Velen waren totaal uitgeput. Een oudere man die niet verder kon vroeg mij of hij zich door middel van een stok aan mij vast mocht houden. Ik moest de man antwoorden dat ik zelf hulpbehoevend was. Tenslotte zagen we heel in de verte enkele lichtjes: de Friese kust als een fata morgana. Bij aankomst werden we met een waterslang schoon gespoten. Nooit van mijn leven heb ik mij zo moe en zo vies gevoeld.

De moraal van dit verhaal: wandel en geniet volop, maar bedenk het oude woord: "Loop niet op ieder pad!"

WANDELEN IN DE BUURT

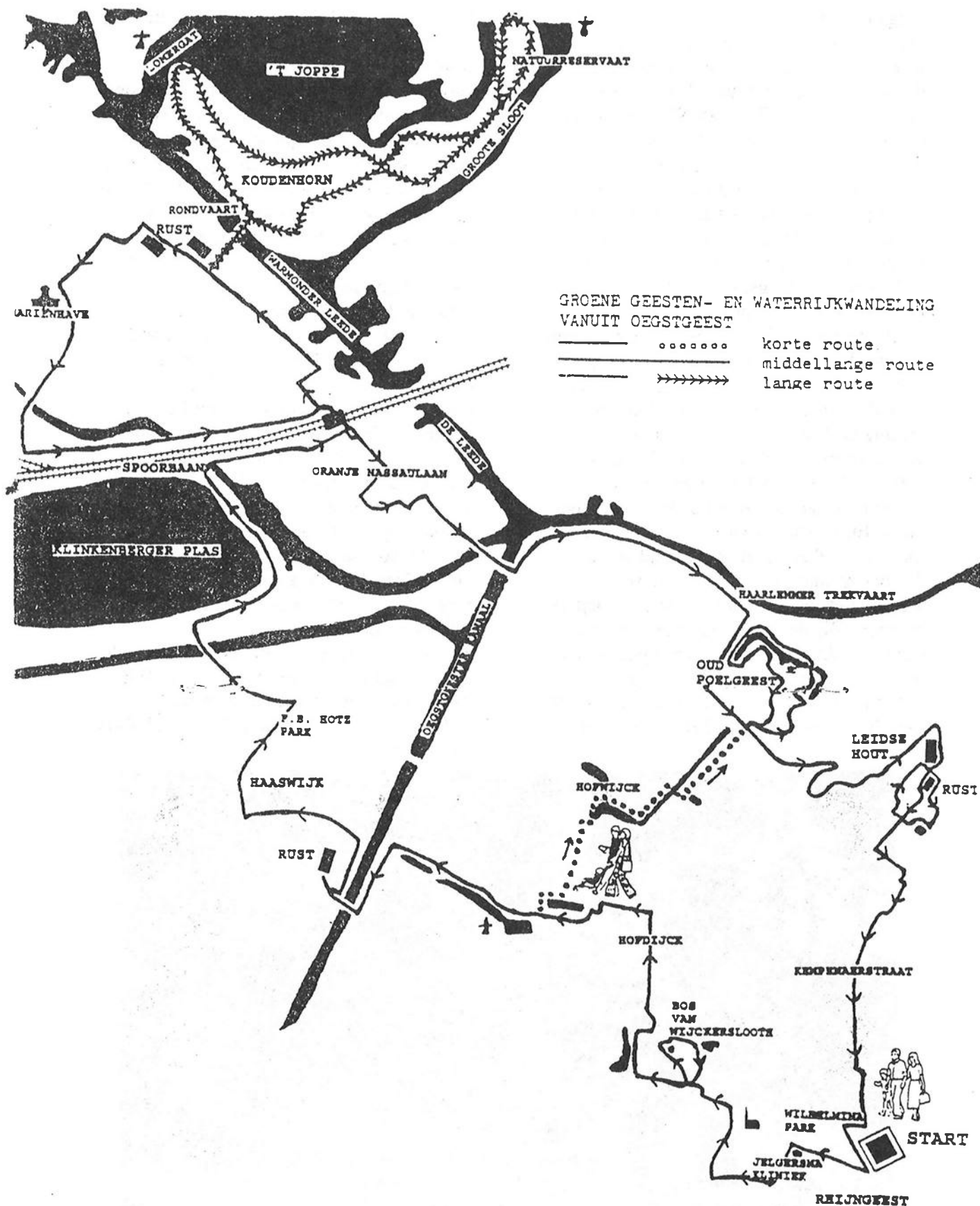
Emily Groenewegen-Gülcher

Ik woon hier nu al zo'n twintig jaar en heb al heel wat afgewandeld. Als ik terug kijk is het grappig te zien hoe de levensfase waarin ik zit mijn doel bepaalt. De Leidse Hout heb ik bijvoorbeeld pas echt leren kennen achter de kinderwagen. Later was de Hertenkamp favoriet en die leuke bruggetjes. Nu ren ik door de Hout in de richting van Oud Poelgeest. Vooral 's morgens vroeg is het daar een oase van rust. Geen honden die naar mijn kuiten bijten en hoogstens een enkele mede-jogger.

Een paar jaar geleden kwamen mijn schoonouders met een wandeling door Oegstgeest van 18 km. Nu zijn wij in het voorjaar altijd aan het inlopen voor de zomervakantie in de Alpen, dus dat leek ons wat. Toen merkte ik dat er naast de Leidse Hout hier in de buurt nog veel

meer te wandelen valt. Sindsdien is onze horizon op de zondag veel breder geworden. Ik had er geen idee van dat er zoveel verschillende parkjes waren. Tegenwoordig gaan we op een zomeravond nog even een rondje fietsen rond de Klinkenberger plas of richting Koudenhoorn. Vorig jaar zwommen we in augustus elke dag een baantje Klinkenberger. Koel in de hittegolf!

Naast de variatie van parken valt ook op bij deze wandeling de opeenvolging van waterpartijen. Langs de Oegstgeester vijvers over het kanaal naar de plas. In Warmond steek je de Leede over, waar je in de winter nog op de schaats zwierde. Op de terugweg zak je af langs de Haarlemmer Trekvaart naar de slotgracht van Oud Poelgeest en de vijvers van onze Leidse Hout. Wij Nederlanders wandelen graag langs het water, rond de plas of

langs een riviertje.

Nu de wandeling. Wij komen via de Kempenaerstraat, het Wilhelminapark en de Rhijngeesterstraatweg bij de eerste verrassing: het 'Bos van Wijckerslooth', een duister dikke bomenbos met midden-in een oorlogsmonument. Het is niet groot, je bent er zo doorheen. Via de Hofdijck en de Admiraal de Ruyterweg passeren we almaar naar het noorden lopend wel 2 parkjes. Bij de Eysingabrug steken we het Oegstgeester kanaal over. Door de Haaswijk blijkt al weer een brede groenstrook te liggen met zelfs een waterval. We houden aan op de loopbrug over de Haarlemmer trekvaart en dalen af naar de Klinkenberger plas. Zuidwaarts eromheen (via de andere zijde kan ook, wel langer). De Klink is een beetje een rotzooi. Eerst groef men een gat en vervolgens stortte men het weer vol met puin. En daarna moet de natuur het zelf maar uitzoeken. Het is boeiend te zien dat het er met het jaar mooier wordt. Veel watervogels. Overal zie je groepjes zwanen. Bij de spoorbaan sla je rechtsaf richting Warmond. Het handigste is het dan om de geel-rood-gele bandjes te volgen, die je leiden naar het recreatiegebied Koudenhoorn aan het Joppe. Hier

kan je een prachtig ommetje maken door een moerasbos en rietland. Nu terug via Mariënhaven het weiland in richting spoorbaan. Vroeger was dit een drassig wandelpad. Nu is het een keurig fietspad geworden. Via de spoorwegovergang doorkruisen we een woonwijk, een bosje en een villawijk (soms kunnen die er ook hetzelfde uitzien!). Door het Warmonderhek gaan we de brug over terug naar Oegstgeest. Linksaf de trap af langs de rommelige Haarlemmer trekvaart. Tegen de Kwaaklaan aan staat mijn droomhuis met prachtige tuin. Er blijft altijd wel iets te wensen over! Hebben we nog puf voor een rondje Oud Poelgeest? Deze winter duwde de omvallende beuk de kastanje scheef in de storm. Dit bos is op zijn mooist in de vroege lente. In januari bloeien er al sneeuwkllokjes. Tot mei volgen daar een hele rij kleurige bolgewassen op. Dat noemt men een stinzenbos. Goed, de laatste loodjes in de Leidse Hout. Dat daar de Lelie staat en het theehuisje weet natuurlijk iedereen bij ons in de buurt.

Wanneer U dit wat lijkt, ik heb de volledige routebeschrijving van het ANWB Toeractiefprogramma in mijn bezit. Ik wil het graag voor U kopiëren. Telefoon 5174705.

VAN HUIS UIT

Janny van Nieuwkoop

Op het gevaar af dat alle wandelbijdragen in dit themanummer gaan over wandelen "van huis uit" wil ik toch graag de lezers proberen te stimuleren om dat zo veel mogelijk in praktijk te brengen. Onze buurt is een perfect uitgangspunt voor een wandeling. U kunt "in de buurt" blijven, maar ook een fikse mars maken en zodoende de omgeving beter leren kennen. Zelf ontdekten we recent de volgende verrassing: Beginnend met de Leidse Hout, oversteken naar Oud Poelgeest, door de nieuwe woonwijk aldaar naar de Kwaaklaan, aan het eind links het water volgen, bij de Warmonderweg oversteken, rechtsaf de brug nemen en dan linksaf tot aan de volgende brug, daar proberen op te klimmen, het water over en dan links, dwars door Haaswijkse dreven terug via de Lange Voort en de De Kempenaerstraat: minstens 2 uur wandel-plezier!

Mocht U het prettig vinden om niet zelf een pad te zoeken, maar daarbij geleid te worden, dan bestaat er een overvloed aan hulp-middelen. Bij de VVV tegenover het station liggen drie schappen vol folders, boekjes en kaarten met mogelijkheden om Leiden en omgeving te voet of te fiets te verkennen. Ik beperk mij (zelf niet zo'n liefhebber van recreatief fietsen!) tot de wandelmogelijkheden:

Stads-bomenwandeling door Leiden	f 2,50
Kinderkoppies : fiets/wandel Leiden-Zuid	f 2,95
In de voetsporen van Rembrandt	f 3,50
Langs de Leidse hofjes	f 3,50
De Leidse Burcht	f 3,95
Jan van Goyen & Jan Steen	f 6,95
Een wandeling langs de Leidse hofjes	f 7,90
Een wandeling door Leiden	f 8,50
Wandelklapper duinen en landgoederen in de regio Leiden	f 8,95
Leiden, cultuurstad en winkelstad	f10,00
Vrouwen op een bordje: straatnamen in de Stevenshof	f12,00
Op zoek naar Matilo: sporen van de Romeinen in Leiden	f15,00
Op muren en getimmerten: geschilderde gevelreclames in Leiden	f15,00
Lijnen in het landschap: geschiedenis van het transport rond Leiden	f15,00
Een beeld van baksteen: Leidse bouwkunst 1918 - 1939	f15,00
Dicht op de muur	f15,00
Benarde Veste: groei van Leiden in de eeuwen	f15,00
Het omheinde land: geschiedenis van het Leidse stadspark	f15,00

Dit was slechts een selectie. Gaat U zelf maar eens lekker neuzen bij de VVV: het is maar een goed kwartier lopen van huis uit!!!

VAN ROODESCHOOL NAAR MAASTRICHT

Rob Poelmann

Rijnsburgerweg 153

Het moet in '67 zijn geweest. Moem bestond nog niet zo lang en er was ongeveer iedere maand een bijeenkomst bij een van ons. Los daarvan zagen we elkaar vrijwel dagelijks in de college- en de praktikumzaal. Als biologie studenten waren we op zoek naar excursies en allerlei andere activiteiten, zoals een weekend trekken door de Wieden bij St Jansklooster in Overijssel.

Op zo'n avond stelde Kees voor, iets te hard, om van noord naar zuid te lopen. Ik ging daar, iets te enthousiast, op in, zodat, iets te snel, besloten werd om van Roodeschool naar Maastricht te wandelen. Gelukkig was Moem een zeer solidaire dispuut: bijna iedereen zou meedoen, een paar dagen tenminste. Een route werd uitgestippeld, een ontmoetingstijd en

-plaats. Een praktische ontmoetingsplaats bleek te zijn "het café" tegenover "de kerk". Om het probleem van meer kerken te vermijden kozen we kleine dorpjes uit. Sedert dien besef ik welk van de lokaliteiten het echte ontmoetingscentrum in een dorp is.

Kees en ik begonnen onze tocht liftend, ongelukkig. De weg langs Leierdorp bleek een slechte opstapplaats te zijn, zodat we per bus naar de andere kant van Leiden gingen, waar gelukkig snel de om een praatje verlegen vertegenwoordiger ons meenam naar Amsterdam. Vandaar naar Leeuwarden in een grote, zeer snelle Volvo (het was in een decennium zonder maximum snelheden) en vervolgens naar Groningen. Om vandaar naar Roodeschool te gaan (wie wil daar nou heen) was te ingewikkeld dus besloten we die etappe over te slaan. De eerste avond in Leek raakten we aan de praat

met een simpele man, die pas zelfstandig een piepklein dagloners huisje bewoonde. Hij nodigde ons, iets te nadrukkelijk, uit om bij hem thuis te komen overnachten. Kees gaf er de voorkeur aan zijn nieuwe tent, een 2-persoons lichtgewicht nylon niemendalletje van nog geen 2 kilo, in de jaren zestig kleur fel-oranje, op te zetten op het grasveldje tegen over de kerk. De koster liet ons even de kerk zien. Hij was er trots op dat de restauratie eindelijk was begonnen en troonde ons mee naar het houten gewelf.

De tweede etappe ging door Drenthe. We kwamen onder meer door Anloo, toen nog een zeer aardig boerendorp met een perfect pannenkoekenhuis, wagenwiel. We besloten na de spek, nog een tweede met ananas te nemen en de laatste, naturel, te delen. Ik heb me zelden zo vol gevoeld.

Dit gedeelte van de tocht hebben we eerlijk gezegd niet helemaal gelopen. Het was behoorlijk warm en beider rugzakken, ondanks lichtgewicht materiaal, waren toch wat zwaarder dan ons lief was. Toen we een boerenkar achterop liepen kregen we een toestemmend gebrom om op de achterkant mee te rijden. De assen waren niet gelagerd en de wielen niet echt rond. Na een kwartiertje schudden en bonken verliet de kar ons pad en konden we in goed fatsoen afscheid nemen.

Lopend beleef je het land op een intense manier, die anders onmogelijk is. Twintig wulpse vaarzen die achter ons aan dartelen en een fel mekkerend waa-klammetje dat zijn boerderij verdedigt. Twee balorige Leidse studenten die met hanengekraai een legbatterij van de leg afkrijgen, die overnachten op zo'n ouderwetse, geurende hooizolder (overigens zonder ouderwets geurende boerendochters) onder de nadrukkelijke vraag: jullie

roken toch zeker niet? Warm maar onrustig slapen tussen de koeien in de stal, maar ook ongemakkelijk verwezen worden naar de schuur met grote zakken korrel mest. Diep in de avond onthaald worden op stampot met spek, of op eigen bruin brood met veel gebakken eieren, aan twee kanten knapperig, door een zeer hoog zwangere vrouw des huizes.

De andere dispuutgenoten, Jan-laag en Irene, Jan-hoog, Henk, Maaïke, Hans, Loetje, Annelies, Wim, Babs. Bram voegden zich in groepjes bij ons voor een paar dagen om dan weer te vertrekken. De afspraken over het café tegenover de kerk klopten wonderwel. De overnachtingen kostten iets meer moeite omdat we met meer mensen waren. Tijdens een doorsteek, de kortste weg naar Limburg gaat door Duitsland, mochten we van de Pfarrer in de bongerd van de pastorie onze tentjes opzetten en de kraan en overig sanitair in de gang gebruiken. Een andere groepsovernachting was op de stobalen in een gigantische half-open schuur. We mochten stobalen uit elkaar halen om een lekkere ligplaats te maken. Het was voor het eerst dat ik me realiseerde dat Kees en Babs samengingen, want ze maakten een plaats helemaal aan het andere eind van de schuur op grote hoogte...Jan-laag en Irene bleven bij de groep, Annelies en ik, dat kwam pas later.

Jan-laag had natuurlijk zijn ukulele bij zich en behalve het ondersteunen van de gezamenlijke zangen had hij zijn eigen repertoire en belangen. In het oosten van Brabant heeft hij een serenade gebracht voor het meisjes internaat dat aan een groot klooster verbonden was. Hoewel we ons verbeeldde dat vele nieuwsgierige ogen achter de gordijnen verborgen bleven was het onmiddellijke effect gering. Ik meen te weten dat het klooster niet veel later door gebrek aan novices gesloten is.

De laatste paar dagen in Limburg, met een klein groepje overgebleven, ongeveer ter hoogte van Roermond hadden we het wel gezien. De meesten waren weer terug naar Leiden en het nieuwe en de uitdaging was eraf. Toen we bij een stopplaats in gesprek raakten met de chauffeur van een fraaie touringcar, die met zijn lege bus naar Maastricht ging, was de kans snel gegrepen: we zouden dit natuurlijk niet aan de andere Moemers vertellen. Het glas bier dat we op het Vrijthof bij De Vogel Struis gedronken hebben, behoort tot de beste die ik ooit geproefd heb. Kort daarna is het Vrijthof geheel op de schop gegaan.

Jaren later hoorde ik van de in gebruik name van het Pieterpad, de wandelroute slingerend tussen Pieterburen en de St Pietersberg, in principe een goed initiatief. Maar ik vermoed dat dit exclusief de waaklammetjes, de hooizolders en de bammetjes met gebakken eieren is.

FIETSEN NAAR ZUID-SPANJE

Colin Vrieze

Johan de Wittstraat 29

Van 15 september tot en met 16 december 1997 heb ik een fietstocht naar Zuid-Spanje gemaakt.

Ik ben begonnen in de Johan de Wittstraat. In een maand ben ik door Nederland, België en Frankrijk gefietst. In Frankrijk heb ik eerst ten oosten van Parijs aangehouden, daarna ben ik naar de westkust gefietst om daar Spanje binnen te gaan. In Spanje heb ik een deel

de laatste check in de Johan de Wittstraat

de trein genomen. Daarna ben ik langs de oostkust van Spanje gefietst. Twee weken heb ik gewerkt in een plaatsje net onder Alicante. Geëindigd ben ik in Granada, bij de Sierra Nevada, een prachtig gebergte. De laatste twee weken heb ik veel gewandeld.

Bijna elke dag was een gekke dag. Ik beleefde de dagen vrij intens. Omdat het mij onmogelijk leek mijn gehele reis te beschrijven in twee pagina's heb ik één zo'n gekke dag uit mijn dagboek geplukt. Op deze dag bevond ik mij aan de oostkust van Spanje.

Zondag 17 november 1997

's Ochtends rustig alles opgeruimd. De motivatie om weg te gaan was groot, maar ik was wel vermoeid. Net als Corinne [een vrouwelijke fietser uit Alaska die ik tegen was gekomen, zij was enkele dagen eerder vertrokken, CV] besloot ik een veldweg naar Calnegre te nemen. Ik wist niet wat het zou worden. In Bolnuevo liep de verharde weg dood, veldweg ingeslagen naar links, bij een kruising weer links. Wat mijn ogen toen te zien kregen was echt ongelooflijk. De weg was zeer slecht (ik kon niet harder dan 5 à 6 km/uur fietsen), het was woest (rotsachtig), maar ongelooflijk mooi. Ik fietste, in de stilte, door een poortje van rotsen. De zee zag ik aan mijn linkerhand, de bergen (zo vlak bij zee met toppen boven de 500 meter!) aan mijn rechterhand. Het was fantastisch. Het paadje slingerde als een gek, was soms ongelooflijk steil, maar het deerde niet. Onderweg kwam ik ruïnes tegen.

Het paadje kwam uit op het strand. Het strand was, op twee vissers na, geheel verlaten. Omdat het paadje te slecht en dus gevaarlijk was

geworden, zagen de twee vissers mij naar beneden wandelen. Verderop op het strand zocht ik een plekje om wat te eten. Tijdens het eten van wat brood kwam er een hardloper langs. Hij stopte, vroeg waar ik heen moest. "Richting Calnegre? Mijn huis is in Calnegre. Wacht op mij, ik ben over tien minuten terug. Ik wijs je een betere weg." De man zag er betrouwbaar uit, was ook gewoon aan het hardlopen. De weg die ik eerst wilde nemen werd echt niet meer befietsbaar en zo reed ik tien minuten later achter de man aan op een alternatieve weg. De man kende de paadjes uit zijn hoofd. Nog

kon ik mijn snelheid niet hoger brengen dan 9 km/uur.

Ik vond de man wel grappig. Hij liep hard in de winter, hij mountainbike-te in de zomer. Dit laatste deed hij met zijn broer, die Spaans kampioen mountainbiken was tot 40 jaar. Het huis in Calnegre was al twintig jaar zijn vakantiehuisje. In de zomer gaf hij wel eens te weinig aandacht aan zijn vrouw en kinderen omdat hij dan de hele dag fietste in de natuur. Hij vond mijn kaart slecht.

Doordeweeks woont hij in Murcia, daar maakt hij mountainbikes. Hij zei dat er hier geen nieuwe huizen gebouwd mochten worden, omdat het een natuurpark was. En inderdaad, alleen in het 'gat' Calnegre zag ik enkele huisjes bij elkaar staan. Onderweg naar Calnegre reed ik kris-kras door boerderijen, links-rechts-rechts-links. Hij wist de weg wel.

In Calnegre nam ik afscheid van de hardloper. Na Calnegre kon ik eindelijk weer eens 5 km over asfalt fietsen. Het was een uitgestorven streek. Ik zag een herder met zijn schapen. Ik zag het haar van een klein jongetje geknipt worden door zijn vader.

Links van mij waren bergen, bergen die vanuit de zee gegroeid leken en tot flinke hoogte waren gegroeid. Of ik moest een lange omweg maken en er om heen gaan, of ik moest er over heen. Op de kaart stond maar één weggetje aangegeven, dat over de bergen heen liep. Het was mij onbekend welke van de vele zandweggetjes ik zou moeten nemen. Ik besloot er op goed geluk één te nemen. Het was een gok, maar na een kwartiertje bleek de gok juist te zijn, want ik kwam op een asfaltweggetje terecht. Ik was zeer blij. Na enige tijd ontmoette ik het bord 'Carretera cortada' en mijn vreugde was weer weg. De asfaltweg hield op en ging over in een weggetje zo slecht als ik in de morgen had gehad bij het strand. Ik stopte, overwoog om terug te gaan. Ik had ook al een tijd niets gegeten en veel water had ik niet. Ik besloot toch door te gaan.

De weg slingerde omhoog, langs de ene heuvel, langs de andere heuvel, steeds hoger. De weg werd slechter en slechter en op een gegeven moment moest ik, net als in de ochtend, afstappen en verder lopen met de fiets aan de hand. Hobbeld de bobbel. Steeds dacht ik dat ik er was, maar dan zag ik weer nog een hogere heuvel. Ik weet niet hoelang ik erover heb gedaan om het hoogste punt te bereiken. Het was doodvermoeiend.

Bijna aan de top zag ik een herder met zijn schapen. Ik dacht: 'Als ik overvallen wordt, zeg ik: "Hier, neem mijn fiets en alles wat ik heb"'. Zo doodmoe was ik. Het uitzicht was mooi op weg naar de top. Het deed me denken aan foto's die ik van de Andes heb gezien. Slechte wegen, onherbergzame gebieden, mooie natuur.

Op de één of andere manier had ik gedacht dat het aan de andere kant van de bergkam allemaal beter zou worden.

Echter, de weg omlaag, zo zag ik, was net zo slecht en 'eindeloos'. Het zicht was aan deze kant nog fantastischer.

Bergen, nu minder woest, groener, eindigend in de zee. Ik heb twee bananen genomen en ben toen maar weer doorgegaan. Bij het afdalen moest ik uitkijken voor kramp in mijn vingers (ook al liep ik, ik moest constant remmen) en vermoeidheid in de benen. Één keer goed uitglijden en ik viel in het ravijn.

Eindelijk was ik beneden. Een vrouw stond me aan te gapen voor haar huisje. Op de weg over de bergkam was ik maar één persoon, de herder, tegengekomen. Twee-en-dertig kilometer was mijn dagtocht op dat moment. Gemiddelde snelheid: slechts 7,2 km/uur!!! Ongekend, zo langzaam.

Naar Aguilas ging het overwegend omlaag. Eerst over een veldweg, daarna over asfalt. Tijdens het fietsen kreeg ik nog één rare ervaring. Mijn handen begonnen een beetje te trillen, evenals mijn benen. Ik beseftte dat ik vanaf kwart over elf behalve twee bananen niets meer

gegeten had. Het was vier uur. Gewoon helemaal vergeten te eten!
Om vijf uur vond ik een camping vlak bij Aguilas. De camping viel me helaas tegen. Duur (twintig gulden per nacht) en

bijvoorbeeld niet eens een gratis douche. Maar ik had geen keus. Ik was kapot. 's Avonds heb ik brood gegeten. Ondanks de vermoeidheid heb ik bijna niet kunnen slapen.

JEUGDTRAUMA?

Ans van den Toorn
Deventer, vh Fagelstraat

Van wandelen houd ik niet.
Zou dat nog een jeugdtrauma zijn?
Zou ik te veel hebben moeten lopen als kind?

We woonden in de Fagelstraat maar gingen in de stad op de Aalmarktschool. Je kon die afstand natuurlijk overbruggen met de tram, de zogenaamde stadkit, die de rit tussen Oegstgeest en de Hoge Rijndijk visa-versa ontelbare keren per dag aflegde.

Maar we kregen per dag per kind één dubbeltje voor een retourtje. Dat was alleen op woensdag en zaterdag voldoende. Voor de overige vier dagen gold: heen met de tram en terug lopen. Wij vonden de afstand Aalmarkt - Fagelstraat als kind een heel eind en die wandeling acht keer per week was vooral bij vorst en regen geen onverdeeld genoegen.

De kunst was dan ook om op de heenreis overgeslagen te worden door de conducteur, zodat je gratis reisde. En dat lukte nogal eens. In de overvolle trammetjes waar we ons op het achterbalkon dan verscholen achter de dicht opeengepakte volwassenen, dat was dus een vorm van "proletarisch" ofwel "zwart" reizen.

Waarom we niet op de fiets gingen? Mijn broertjes hadden geen fietsen en mijn eerste fiets, die ik kreeg toen ik overging naar de vierde klas, moest al vrij snel onderduiken omdat de Duitse bezetter de fietsen ging vorderen.

In het laatste oorlogsjaar was het nog erger.

De tram hield er in het najaar van 1944 helemaal mee op en ik was toen juist van de lagere school naar de H.B.S. aan de Burggravenlaan gegaan. Dát was pas een eind lopen en dan nog wel met een onvoldoende gevulde maag. Gelukkig konden we op de H.B.S. overblijven en kregen zelfs een warme hap van de gaarkeuken.

Begin december 1944 bombardeerden de Engelsen op klaarlichte dag de omgeving van het station. Op de Stationsweg en in de achterliggende woonwijk vielen bijna honderd doden. Toen de bomtrechters in de Stationsweg weer gedicht waren, moesten we toch weer naar school. Doodsbang was ik voor nog een luchtaanval op het nog steeds ongeschonden station. Als er een vliegtuig in de lucht verscheen terwijl ik mij tussen de Boerhaavelaan en de spoorwegovergang bevond, holde ik van angst weer terug tot "Posthof".

En daarna kon ik weer opnieuw beginnen aan dezelfde weg met de kans dat er weer een vliegtuig zou verschijnen. Op de Steenstraat voelde ik mij pas weer veilig. Verder dan het Museum van Volkenkunde waren de bommen immers niet gevallen!

Het zal dus wel duidelijk zijn, dat ik aan die lange wandelingen naar de H.B.S. geen leuke herinnering bewaar. Zou ik daarom niet van wandelen houden?

STRANDZESDAAGSE EN ELFSTEDENTOCHT

Gijsbert van Es

Deze zomer, bij 38 graden aan de rand van een Frans zwembad, las ik een bloedstollend boek over een Mount Everest-expeditie. Je verstand staat erbij stil. Wat bezielt die mensen? Zes weken lang ontberingen doorstaan: dood- en doodmoe worden, door- en doodziek worden, en zelfs hartstikke doodgaan (zeven van de twaalf expeditieleden). Nee, dan ik. De langste fietstocht die ik in tijden heb gemaakt, voerde van Leiden naar mijn schoonvader in Bennekom (een kleine 100 kilometer). De langste wandeling uit de jaren negentig zal toch al gauw vijf kilometer hebben belopen (wat overigens een hele prestatie is, in gezelschap van twee kinderen die "zomaar lopen" nog leuk moet leren vinden). Mijn wapenfeiten op het gebied van wandelen en fietsen zal ik uit de oude doos moeten opdiepen. In 1979 (oei, al weer bijna twintig jaar geleden) wandelde ik met twee vrienden langs het strand van Hoek van Holland naar Den Helder (140 kilometer in zes dagen). In 1988 reed ik, met twee andere vrienden, per fiets de Friese Elfstedentocht (220 kilometer in een dag).

Tjonge. Was het leuk? Nee. Van de wandeltocht langs het strand herinner ik mij vooral de stekende blaren. Aangekomen bij het Noordzeekanaal houdt het strand op. Juist daar bereikten mijn voetzolen de pijngrens. Kilometers lang moesten we omlopen langs drukke wegen, over stinkende industrieterreinen bij IJmuiden en Velsen-Noord. Het was bovendien drukkend heet: zo'n loodzware zommiddag vlak voor het onweer. Ik zie mezelf nog strompelen, terwijl een lollige bouwvakker me toeriep: "Daar verderop is een bushalte, hoor." "Busje komt zo' avant la lettre. Geinig.

De Elfstedentocht was eveneens verschrikkelijk. We hadden een cruciale taxatiefout gemaakt. We waren 's morgens om zes uur bij zuidwesten wind uit Koudum in de zuidwesthoek vertrokken. Met de wind in de rug waren we in luttele uren naar Franeker, Leeuwarden, Dokkum gewaaid. Maar toen. Toen moesten we de laatste 80, 90 laatste kilometers afleggen met een snijdende tegenwind. Al snel "zat ik helemaal stuk", bij Bartlehiem nog wel, kan het klassieker? We hadden de tocht natuurlijk andersom moeten rijden: eerst tegen de wind in, met verse krachten, om ons aan het einde van de dag naar huis te laten blazen. Dom, dom.

Bij gebrek aan Everest-heldendom vertel ik nog graag over die barre Strand-zesdaagse en m'n Elfstedentocht per fiets. En-hoe-ik-toen-geleden-heb. Ik overdrijf natuurlijk schromelijk, want van beide tochten heb ik toch zeker 95 % van de tijd zeer genoten. Maar ja, dat vertelt niet zo lekker. Het zou al snel klinken als opsnoeven ("een eitje, zo'n fiets-dagtochtje van 220 kilometer") of als softe praat ("je voelt je zo versmelten met eb en vloed als je een week lang dag en nacht op het strand vertoeft"). Gaap. Nee, ik mag dan de oorlog niet hebben meegemaakt, de zegen der dienstplicht mag aan mij voorbij zijn gegaan, de Mont Ventoux mag ik per auto hebben beklommen en de Everest-expeditie ga ik binnenkort per IMAX-film meemaken - maar heus kinderen, vader heeft in z'n leven 'ns heel lang gewandeld en ontzettend ver gefietst.

En toe, nu even doorlopen, bij het thee-huis krijgen jullie straks een ijsje.

BUURTBERICHTEN

Overleden

- In mei overleed mevr. De Niet, Van Oldenbarneveltstraat 14.

Geboren

- Op 20 mei 1998 werd Steven geboren, zoon van Erwin van Bergen en Paulien Heij, broertje van Wouter en Merel, Van Oldenbarneveltstraat 24
- Op 22 juli 1998 werd Femke Swanelt geboren, dochter van Sytske Feenstra en Jan Hindrik Kroes, zusje van Amarins, Fagelstraat 43

Verhuisd

- Patricia en Ward Vermeer zijn 13 augustus uit de Johan de Wittstraat 6 verhuisd naar de Leidse Straatweg 10, 2341 GR in Oegstgeest.
- Hieke en Jan Bovenberg zijn uit de buurt vertrokken. Ze verhuisden van de Johan de Wittstraat 8 naar de Geversstraat 17e, 2341 GA in Oegstgeest.
- Per 21 mei is de familie Bijlmakers-Peters verhuisd van de Fagelstraat 2 naar de Julianalaan 4 in Oegstgeest.

Nieuwe bewoners

- Sinds begin augustus wonen in de Fagelstraat 2 Chris, Hanny, Justine (3) en Carmen (1) van der Beek. Na vier jaren in Duitsland te hebben doorgebracht hebben zij in Oegstgeest een woning gekocht. Omdat deze woning pas begin volgend jaar beschikbaar komt zijn ze blij in de omgeving vast wat te kunnen huren en alvast een beetje in te burgeren. Justine heeft haar eerste vriendjes en vriendinnetjes al in de buurt en op de peuterspeelzaal gevonden. Omdat Chris bij Shell werkt weten ze nog niet hoelang ze in Nederland zullen blijven, maar ze hopen dat het even mag duren (het bevalt namelijk goed!)

- Mirjam de Klerk en Geert Groenenboom zijn vanaf 28 september de nieuwe bewoners van de Johan de Wittstraat 6. Ze komen uit Capelle aan de IJssel. Mirjam werkt op het Sociaal Cultureel Planbureau, Geert op het ministerie van VWS, beiden in het zelfde gebouw naast station Den Haag Centraal.

- Sinds 29 augustus wordt de Johan de Wittstraat 8 bewoond door Leo Huvers en Ellen Coremans, samen met Wisse van anderhalf. Ze kwamen hier naartoe vanaf de Morsweg. Leo is werkzaam in Delft als adviseur in de automatiseringswereld. Ellen is oud-raadslid.

- De Fagelstraat 21 wordt sinds kort bewoond door Huib Kruyt, wethouder voor het CDA in het leidse college.

- Eind 1997 kwam Malko Peters wonen in Fagelstraat 49. Malko werkt als docent engels in Leiden.

- Eind april 1998 zijn Kees en Cläry Keijer-van Spronsen met Tim (8 jaar), Stella (7 jaar) en Bob (4 jaar) komen wonen op de Warmonderweg 51.

Overlast

- Deze zomer kraaide er bij het krieken van de dageraad in één van de tuinen tussen Johan de Wittstraat en Fagelstraat een haan. Voor de lichtere slapers onder de buurtbewoners is dat knap hinderlijk. Formeel is het houden van hanen in Leiden en Oegstgeest niet toegestaan. Een oplossing kan zijn de haan 's nachts in een verduisterd nachtverblijf te houden. Zou de eigenaar van het dier deze suggestie in overweging willen nemen?
- Elke avond en nacht van maandag op dinsdag is het raak: de vuilcontainers worden naar de ophaalplek gereden. Je kunt het aantal stoeptegels dat overbrugd

wordt tellen als je een slaapkamer aan de straatzijde hebt. Binnenkort wordt dat natuurlijk de avond en nacht van dinsdag

op woensdag, maar dat doet er niet toe. Wist u dat de minicontainers eigenlijk pas op de dag van ophalen op straat gezet mogen worden?

PRIKBORD

● Te leen gevraagd

Ik zou een selectie uit oude familiefilmpjes (Super-8) aaneen willen plakken, maar ik ben het daarvoor benodigde snij- en plakapparaatje kwijt. Wie heeft zoiets nog op zolder staan en zou het mij willen uitlenen (tegen vergoeding uiteraard)?
Gijsbert van Es, Fagelstraat 38, telefoon 5172930.

● Aangeboden

Halve garage ruimte in de Regentesselaan voor ongeveer f 77,- per maand. Inlichtingen:
Caro Koning, Johan de Wittstraat 50, tel. 5154613

● Woning gezocht

Tot augustus 1997 heb ik met veel plezier in de Raadsherenbuurt gewoond. Als oud-bewoner ben ik zeer geïnteresseerd om mij hier opnieuw te vestigen. Graag horen wij van u wanneer
- u van plan bent om uw woning te verkopen, of
- wanneer u iets hoort over de voorgenomen verkoop van een woning.
Frank Nortier en Graziella Rais, tel. 5148238/5143088

THEMA VOLGENDE RAADSHEER

JUBILEREN

De volgende buurtkrant verschijnt in december. Het wordt een jubileumnummer: de buurtkrant voltooit haar twintigste jaargang! De redactie zal terugblikken op twintig jaar Raadsheer. De redactie wil ook heel graag uw bijdragen plaatsen over jubilea in het algemeen. Want jubileren hoort bij het leven. Uw 25-ste of uw 50-ste verjaardag, het 25-jarig of 50-jarig huwelijksfeest van uw ouders, de reunie bij het 100-jarig jubileum van uw middelbare school, de onvergetelijke lustra van uw studentenvereniging, uw vriendenclub die binnenkort al 25 jaar trouw bijeenkomt.

Schrijf ons over de jubilea in uw leven: waarom ze zo prachtig zijn, wat er eventueel - tot ieders vermaak - mis ging, of waarom u misschien niet van jubileren houdt.

Volgend jaar begint het laatste jaar van dit millennium (wat overigens volgens sommige scherpslijper niet klopt). Er zal de komende tijd een hoop gevierd en teruggeblikt worden, nu het jaar 2000 toch echt voor de deur staat. Voelt u al millenniumkoorts opkomen? En om het feest compleet te maken: in het jaar 2000 zal het 75-jarig bestaan van onze Raadsherenbuurt worden gevierd.

Wij verheugen ons op een feestelijke jubileum-Raadsheer, om stil te staan bij jubilea in heden, verleden en toekomst!

